

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Läs, - skriv- och matematikutveckling, 20 poäng

Läraryrket

KURSPLAN OCH LITTERATURLISTA

Kurs LÄS,-SKRIV- OCH MATEMATIKUTVECKLING, 1-20 poäng

Kursid LLMA02

Poäng 20

Nivå A

Ämneskod LÄA

Utbildningsområde

Allmänt Kursen ingår i inriktning mot grundskolans tidigare år. Den kan också läsas som valfri specialisering för studenter med annan inriktning. Syftet är att studenterna skall utveckla kompetens för att skapa miljöer som främjar alla barns läs-, skriv- och matematikutveckling, med särskild betoning på de första skolåren. Kursen är uppdelad i fyra delkurser.

Mål Kursens mål är att studenterna

- utvecklar kunskap om teorier och strategier för att förstå, möta och utveckla alla barns och elevers lärande i matematik och svenska
- utvecklar förmåga att analysera, bedöma och dokumentera elevers kunnande
- förvärvar insikter i kunskapens olika uttrycksformer (intellektuella, praktiska, sinnliga och estetiska) och hur dessa samspelar
- utvecklar didaktisk kompetens genom reflektion över egen undervisning och elevers lärande

Innehåll Delkurs 1: Läs- och skrivutveckling (5 poäng)

- läraruppdraget enligt aktuella styrdokument
- det svenska språkets utveckling, struktur och grundläggande begrepp
- från talspråk till skriftspråk; språklig medvetenhet
- läs- och skrivprocessen; teorier kring läs- och skrivutveckling
- miljöer och strategier som stöd för skriftspråksutveckling
- analys, värdering och dokumentation av elevers språkutveckling
- bild och musik som pedagogiska redskap

Delkurs 2: Matematikutveckling (5 poäng)

- läraruppdraget enligt aktuella styrdokument
- matematikens roll i dagens samhälle
- matematikens utveckling, struktur och grundläggande begrepp
- att utveckla ett matematiskt tänkande
- miljöer och strategier som stöd för lärande i matematik

- analys, värdering och dokumentation av elevers matematikutveckling
- bild och musik som pedagogiska redskap

Delkurs 3: Verksamhetsförlagd utbildning, VFU, (5 poäng)

- planering, genomförande, analys, värdering och dokumentation av undervisning
 - studier i förskoleklass och fritidshem
 - reflektion över egen undervisning och elevers lärande
- Se vidare särskild plan för verksamhetsförlagd utbildning.

Delkurs 4: Läs, skriv- och matematikutveckling (5 poäng)

- kvalitativa och kvantitativa bedömningsmetoder, möjligheter och begränsningar
- bedömning och dokumentation av barns lärande i matematik och svenska som grund för en vidare utveckling av kunnandet
- miljöer och strategier för barns fortsatta språk- och matematikutveckling
- granskning av pedagogiskt material
- bild och musik som pedagogiska redskap
- självbildens betydelse för lärande

Förkunskapskrav

Kursuppläggning

Kursens dominerande undervisningsform utgörs av interaktiva föreläsningar i 30-grupp för att möjliggöra kommunikation och tankeutbyte i lärprocessen. Därutöver förekommer enstaka föreläsningar i större grupper, gruppövningar, seminarier och handledning i mindre grupper, egna studier, enskilt och/eller i studiegrupper samt verksamhetsförlagd utbildning.

Bemanning

LäVe 63%, Bd 11%, Sv 7%, Mu 6%, Fri resurs 13%

Examination

I kursen tillämpas portföljmetodik. Varje student redovisar vid kursens slut en portfölj, som kontinuerligt byggs upp under kursens gång och där det egna lärandet synliggörs. Delkurs 1, 2 och 4 avslutas med ett skriftligt arbete. Därutöver förekommer obligatoriska uppgifter i form av litteraturseminarier, muntliga och skriftliga redovisningar enskilt eller i grupp, fältstudier samt krav på aktivt deltagande i obligatoriska moment. VFU examineras i enlighet med särskild plan för VFU.

Betyg

Kursen betygssätts med något av betygen Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd på delkurserna 1, 2 och 4 samt betygen Godkänd eller Underkänd på delkurs 3 (VFU). För betyget Godkänd krävs fullgörande av obligatoriska uppgifter samt betyget Godkänd på samtliga moment som utgör underlag för examination. För betyget Väl godkänd på hela kursen Läs-, skriv- och matematikutveckling, 20 poäng, krävs därutöver

betyget Väl Godkänd på minst 2 av de 3 delkurser där betyget Väl Godkänd är möjligt att få.

Kursvärdering

Kursvärdering sker enligt anvisningar i utbildningsplanen.

Kurslitteratur:

Delkurs 1: Läs- och skrivutveckling (5 poäng)

Ahl, A. (1998). Läraren och läsundervisningen. Doktorsavhandling Pedagogiska Institutionen. Umeå Universitet.(s. 33-44) 12 s.

Allard, B., Rudqvist, M. & Sundblad, B.. (2001). Nya lusboken en bok om läsutveckling. Stockholm: Bonniers. (s. 5-52) 47 s.

Björk, M. & Liberg, C. (1996). Vägar in i skriftspråket: tillsammans och på egen hand. Stockholm: Natur och Kultur. 158 s.

Bolander, M. (2001). Funktionell svensk grammatik. Stockholm: Liber. (s. 46-85) 40 s.

Dahlgren, G., m fl. (1999). Barn upptäcker skriftspråket. Stockholm: Liber. 150 s.

Ejeman, G. & Molloy, G. (red.) (1997). Svenska i grundskolan. Stockholm: Liber. Ca 160 s.

Hagtvet, B. (1990). Skriftspråksutveckling genom lek. Stockholm: Natur och Kultur. 145 s.

Kursplaner och betygskriterier. Grundskolan. (2000). 10 s.
Lpo-94. (1998).

Lundberg, I. (1989). *Språkutveckling och läsinlärning*. I Sandqvist, C & Telman, U. (red.) (1989). *Språkutveckling under skoltiden*. Lund: Studentlitteratur. 13 s.

Lyckas med läsning. (2001). Läs- och skrivinlärning i Nya Zeeland. Stockholm: Bonniers. Svensk översättning av: New Zealand Ministry of Education. (1996). *The Learner as a Reader*. Wellington: Learning Media 60 s.

Myrberg, M.(2002). *Att förebygga och möta läs- och skrivsvårigheter* Skolverket www.skolverket.se (s. 4-20; 42-68) 43 s.

Skolverket.(2002) *Språket lyfter*. Diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk för åren före skolår 6.Lärohandledning och observationsschema. Stockholm: Liber. 30 s.

SOU 1997:108 *Att lämna skolan med rak rygg* [www. regeringen.se](http://www.regeringen.se) (Kapitel 4 s. 111-139; 212-227) 46s.

Valbar metodisk fördjupningslitteratur

Alleklev, B. & Lindvall, L. (2000). Listiga räven: läsinläring genom skönlitteratur. En bok för alla. 75 s. *

Andersson, P. M.fl. (2000). Spökägget: Att läsa och skriva i förskola och skola. Stockholm: Natur och Kultur. 70 s. *

Bodin Bratlie, T. (1996). Språket finns i allt vi gör: Att förebygga läs- och skrivsvårigheter de första skolåren. Solna: Ekelunds förlag. 109 s. *

Granberg, B. & Kockum, K. (1998). Nybörjarlivet: en handbok i att undervisa nybörjare i grundskolan. Solna: Ekelunds förlag. 85 s. *

Svensson, A-K., (1995). Språklekar. Lund: Studentlitteratur. 225 s. *

* Av dessa titlar väljes minst en. Samtliga titlar ska läsas inom varje studiegrupp.

Delkurs 2: Matematikutveckling (5 poäng)

Ahlberg, A. (1995). Barn och matematik. Lund: Studentlitteratur. 160 s.

Carlgren, I. & Marton, F. (2000). Lärare av i morgon. Stockholm: Liber. (s. 117-178) 60 s.

Johnsen Hoines, M. (1997). Matematik som språk. Stockholm: Liber. 210 s.

Kursplaner och betygskriterier. Grundskolan. (2000). 10 s.

Lpo-94. (1998).

Nämnamn Tema. (2000). Matematik från början. Göteborgs Universitet. 245 s.

Skolverket. (2000). Analysschema i matematik för åren före skolår 6. Stockholm: Liber. 44 s.

Skolverket. Diagnostiska uppgifter i matematik för användning i de tidiga skolåren. Stockholm: Liber. 50 s.

Unenge, J., Sandahl, A. & Wyndham, J. (1994). Lära matematik. Lund: Studentlitteratur. 229 s.

Ytterligare litteratur väljs efter eget intresse och i samråd med lärarna.

Delkurs 3: VFU (5 poäng)

Brusling, C. & Strömquist, G. (red.) (1996). Reflektion och praktik i läraryrket. Lund: Studentlitteratur. (s.26-60; 107-124;143-202) 113 s.

Doverborg, E. & Pramling Samuelsson, I. (2000). Att förstå barns tankar: Metodik för barnintervjuer. Stockholm: Liber. 85 s.

Delkurs 4: Läs-, skriv- och matematikutveckling (5 poäng)

Allard, B., Rudqvist, M. & Sundblad, B.. (2001). Nya lusboken en bok om läsutveckling. Stockholm: Bonniers. (s. 53 -142) 100 s.

Carlgren, I. (red.) (1999). Miljöer för lärande. Lund: Studentlitteratur. 228 s.

Grevholm, B. & Hanna, G. (1993). Gender and Mathematics Education. (valda delar). 30 s.

Jederlund, U. (2002). Musik och språk: ett vidgat perspektiv på barns språkutveckling. Stockholm: Runa. 160 s.

Karlsson, S-G & Löfgren, S. (2001). Bilder i skolan. Lund: Studentlitteratur. (s. 75-79, 107-119) 17 s.

Lyckas med läsning. (2001). Läs- och skrivinlärning i Nya Zeeland. Stockholm: Bonniers. Svensk översättning av: New Zealand Ministry of Education. (1996). The Learner as a Reader. Wellington: Learning Media. 60 s.

National Research Council. (1998). Preventing Reading Difficulties in Young Children Washington D.C.: National Academy Press (s. 313-328). 15 s.

Pramling, I. & Sheridan, S. (1999). Lärandets grogrund. Lund: Studentlitteratur. 150 s.

Sandahl, A. & Unenge, J. (2000). *Lärarguide, del 1*. Stockholm: Natur och Kultur. 100 s.

Sandqvist, C & Telman, U. (red.) (1989). Språkutveckling under skoltiden. Lund: Studentlitteratur. Ca 200s.

Taube, K. (2000). Läsinlärning och självförtroende. Stockholm: Prisma. 133 s.